

– інтегративні, які поєднують окремі методи двох попередніх груп і досліджують комплексно, у взаємозв'язку і взаємодоповненні, найбільш важливі елементи об'єкта дослідження.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Вивчення системи гарантування транспортної безпеки України як складної соціально-управлінської конструкції необхідне для подальшого розвитку теорії національної безпеки та науки державного управління.

Список використаних джерел:

1. Оболенський О. Державне управління та державна служба: сучасні напрями розвитку. О., 2003. 320 с.
2. Бир С. Кибернетика и управление производством / Пер. с англ. – М.: Физматгиз, 1965. – 275 с.
3. Аршинов В., Свирский Я. Философия самоорганизации. Новые горизонты. Общественные науки и современность. 1993. № 3. С. 70–76.
4. Коллонтай В. На стыке естественных и общественных наук: вклад И. Пригожина. Мировая экономика и международные отношения. 1998. № 4. С. 137–143.
5. Боулдинг К. Общая теория систем – скелет науки. Исследования по общей теории систем. М.: Наука, 1969. С. 106–124.
6. Волкова В., Денисов А. Основы теории систем и системного анализа. СПб.: Образование и культура, 1997. 510 с.

УДК 351/354.314.74

К. М. Тарасенко, аспірант кафедри
публічного управління та митного адміністрування
Університету митної справи та фінансів

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

У статті розглянуто підходи до визначення поняття «міграційна політика» згідно з трактуваннями видатних вітчизняних учених. Сформульовано власне визначення міграційної політики, базуючись на трактуванні вітчизняних учених. Встановлено, що міграційна політика безпосередньо пов'язана з демографічною, економічною, соціальною політикою та геополітикою. Представлено головні принципи здійснення та механізми регулювання міграційної політики, за допомогою яких держава планує досягнення цілей у розвитку суспільства та схарактеризовано її основні функції. Означено нормативно-правові документи та досліджено заходи, які були прийняті на рівні українського уряду щодо врегулювання міграційних потоків. Проаналізовано проблеми, які наразі наявні у сфері міграційної політики України та обґрунтовано напрями, які необхідно реалізувати для врегулювання ситуації, що склалася на даний час у нашій державі.

Ключові слова: міграція, міграційна політика, державне управління, державне регулювання міграційних процесів, законодавча база з питань міграції.

© **К. М. Тарасенко, 2018**

K. M. Tarasenko. Theoretical and methodological principles of functioning of the state regulation of migration policy in Ukraine

The migration problem has become one of the main priorities in international relations, and for many countries – and domestic policy. By assigning migration policy to the sphere of public administration, it is necessary to consider such parties as activities of state-legal institutes, their interaction on carrying out the state migration policy, as well as the normative base as a basis for policy implementation.

It is the control element that separates it from the point of view of the most important part – ultimately, it is the dominant element in the system of political power, that is, the one that sets the goal, and is an instrument of migration policy.

This problem is becoming increasingly relevant for Ukraine as well. The article deals with the approaches to the definition of "migration policy" in accordance with the notions of prominent Ukrainian scientists. The actual definition of migration policy is formulated based on the interpretation of domestic scientists. It is established that migration policy is directly related to demographic, economic, social policy and geopolitics. The main principles of implementation and mechanisms of regulation of migration policy are presented, with which the state plans to achieve the goals in the development of society and describes its main functions. The normative-legal documents are described and the measures taken at the level of the Ukrainian government regarding the regulation of migration flows are researched. The problems that currently exist in the field of Ukraine's migration policy are analyzed. The directions that need to be implemented to resolve the current situation in our country are substantiated.

Key words: migration, migration policy, governance, State regulation of migration processes, legislative base on migration.

Постановка проблеми. Останнім часом Україна проходить неоднозначний шлях формування міграційної політики зі своїми проблемами, несподіваними політичними рішеннями та формами її реалізації. Оскільки наша держава є країною походження, призначення і транзиту мігрантів, що вимагає від неї повноцінної участі у сучасних процесах глобального міграційного перерозподілу людського потенціалу. Все це потребує вивчення особливостей формування міграційної політики України та ролі державного регулювання міграційних процесів як технологічного аспекту у реалізації цієї політики.

Враховуючи ситуацію, яка склалася в українській державі внаслідок подій 2013 року на Сході України та спричинила значні потоки еміграції, необхідне формування такої міграційної політики, яка б відповідала сучасним вимогам. Адже, на сьогодні питання міграційної політики перетворюється на завдання стратегічного значення, від успішного вирішення якого значною мірою залежатиме подальший розвиток нашої країни. Основним завданням щодо мінімізації негативних та максимізації позитивних наслідків міграції має стати удосконалення державної політики у цій сфері, чітке усвідомлення її цілей, нормативно-правове та інституціональне забезпечення її реалізації. Тобто, важливим елементом інституційного механізму повинно бути створення відповідних органів, що зможуть реалізувати державне регулювання міграційних процесів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Методологічні засади формування міграційної політики в Україні стали предметом дослідження М. Бублія, Б. Горрансона, О. Дем'янчука, О. Малиновської та інших науковців. Дослідженням особливостей формування державної міграційної політики України загалом і нормативно-правового та інституціонального забезпечення регулювання міграційних процесів, зокрема, знайшли своє відображення у працях таких вітчизняних учених, як Л. Мармор, В. Моїсеєнко, С. Денисюк, Ю. Тихомиров, Л. Юзьков, О. Хомра та інші.

Питання, що стосуються міграційної політики є дуже популярними нині і обговорюються на різних рівнях, оскільки потребують подальшого опрацювання задля вдосконалення державних підходів щодо державного регулювання міграційних процесів.

Мета статті – вивчення теоретико-методологічних засад функціонування механізмів державного регулювання міграційної політики в Україні, розгляд принципів, функцій та основних проблем державного регулювання міграційних процесів.

Виклад основного матеріалу. Міграційна політика – самостійний напрям державної політики, що тісно пов'язана з її складовими внутрішнього і зовнішнього характеру. Державна політика, у свою чергу, являє собою систему дій регулятивного характеру, в якій відбувається вироблення та узгодження з основними політичними суб'єктами системи цілей державного управління, а також доведення цієї системи цілей до суб'єктів, які здійснюють державне управління [1].

У свою чергу, державне управління – це сукупність видів діяльності державних органів, між якими певним чином розподілені різні види діяльності держави. Отже, категорія державного управління у вузькому значенні відображає відносно самостійний вид діяльності держави, що його здійснює певна частина державних органів [2].

Відносячи міграційну політику до сфери державного управління, необхідно розглядати такі її сторони як діяльність державно-правових інститутів, їх взаємодію по проведенню державної міграційної політики, а також нормативну базу як основу проведення політики. Відокремлюється саме елемент управління, оскільки ця складова найбільш важлива – в остаточному підсумку вона виявляється домінуючим елементом у системі політичної влади, тобто така, що задає мету і є інструментарієм міграційної політики. Ефект диверсифікації міграційної політики полягає у тому, що вона є складовою частиною як внутрішньої, так і зовнішньої політики України. У цьому змісті міграційна політика є сукупною частиною напрямків зовнішньополітичної, соціально-економічної, демографічної, соціально-інтеграційної, соціально-культурної, правової та іншої діяльності держави, її структур та інститутів. Тобто, міграційна політика пов'язана:

- з демографічною політикою, адже міграція населення суттєво впливає на демографічну ситуацію у країні та в окремо взятих геополітичних регіонах. Іншими словами, якщо в одних випадках вона допомагає компенсувати природний спад населення, то в інших – сприяє зниженню так званого «демографічного тиску». Однак, міграційні процеси сучасності часто призводять до істотних змін у статеві-віковій структурі населення країни, що приймає або постачає мігрантів;

- з економічною політикою, у зв'язку з тим, що процеси переміщення населення пов'язані з рухом капіталів, формуванням трудових ресурсів, стимулюванням припливу чи відпливу робочої сили з країн та цілих регіонів;

- соціальною політикою, оскільки у більшості випадків міграційні процеси залежать від тих соціальних факторів, які приваблюють або відштовхують мігрантів та впливають на соціальну і культурну безпеку «приймаючої країни». Тобто, необхідною умовою для впровадження заходів щодо забезпечення соціальної безпеки у контексті міграції є глибоке розуміння суспільних проблем та побажань населення;

- геополітикою, оскільки вона є дієвим інструментом перерозподілу кількості населення по території окремих країн та цілих регіонів;

- політикою національної безпеки, особливо в умовах зростаючої глобалізації і все більшого загострення глобальних проблем розвитку сучасного суспільства [3, с. 65-77].

Таким чином, міграційна політика є реакцією держави на стихійні переміщення людей, спрямована на планування руху населення та виконує функції контролю за ним. Тобто, у широкому значенні міграційна політика повинна впливати на сукупність усіх факторів: стан сфери зайнятості, відмінності в умовах життя населення, спосіб життя населення та через них впливати на міграційну поведінку людини. У вузькому значенні – міграційна політика впливає тільки на механізм міграційного руху.

На думку О. Хомри, міграційна політика – комплекс розробок і заходів, спрямованих на формування необхідних потоків і необхідної інтенсивності міграції населення. Близьким до

цього визначення є погляди Б. Хорева, який визначає міграційну політику, як систему умов, заходів управління міграційним рухом населення [4, с. 50-51]. Проте, вважаємо цей підхід недосконалим оскільки за визначенням є надто широким і вимагає більшої конкретизації. На наш погляд, сучасна міграційна політика виконує основну функцію – контроль за спрямуванням міграційних потоків і є нормативно-правовим відображенням реактивного регулювання держави стихійних переміщень людей.

Вітчизняний науковець М. Бублій розглядає державну міграційну політику як систему концептуально об'єднаних між собою методів і засобів, за допомогою яких держава у тісному взаємозв'язку з усіма її суспільними інститутами прагне досягти поставлених цілей повноцінного розвитку суспільства як на сучасному, так і на майбутньому етапі його розвитку. Він пропонує тлумачення міграційної політики як однієї з підсистем політики держави, міжнародний контекст якої пов'язаний саме із зовнішньою міграцією робочої сили.

Більшість сучасних наукових і літературних джерел трактує міграційну політику як сукупність заходів щодо державного й міждержавного регулювання міграційних потоків населення на законодавчій основі. Однак, М. Бублій наголошує на тому, що даний підхід недостатньо комплексно розкриває її міждисциплінарний характер. Автор вважає, що міграційна політика держави є сукупністю теоретичних положень, цілей і завдань, засобів і методів щодо регулювання внутрішніх і міждержавних процесів переміщення населення. Її характер і спрямованість визначаються соціально-економічною стратегією держави, а також змістом зовнішньої політики на певному етапі розвитку» [5].

Підсумовує підходи вітчизняних науковців Л. Рибаківський, адже, на його думку, міграційна політика – система загальноприйнятих на рівні управління ідей і концептуально об'єднаних засобів, за допомогою яких, держава та інші суспільні інститути припускають досягнення поставлених цілей, дотримуючись принципів, що відповідають історичним умовам розвитку країни та регіонів, сприяють досягненню цілей у сфері координування міграційних процесів [6].

Щодо західних дослідників, то Б. Горрансон під міграційною політикою розуміє політику, що реагує на переміщення людей з країни у країну, тобто вона має справу як зі в'їздом у країну, так і з виїздом з неї та з тими, кому залишатися у країні [7]. У свою чергу Л. Мармор вважає, що міграційна політика – «насамперед взаємовідносини та поєднання інтересів держави, суспільства і людини у вирішенні проблем, пов'язаних з перетином внутрішніх та зовнішніх кордонів і співвідношенням прав мігрантів та корінного населення» [8].

Враховуючи трактування вітчизняних учених, сформулюємо власне визначення міграційної політики. Тож, на нашу думку, міграційна політика України – це комплекс державних і міждержавних заходів, які повинні передбачати різноплановий контроль, аналіз та регулювання переміщенням громадян України, іноземців і осіб без громадянства та забезпечити дотримання міграційного балансу.

Задля визначення взаємодіючих частин одного цілого фахівцями багатьох галузей знань використовується термін «механізм». Щодо поняття механізму регулювання міграційних процесів зазначимо, що у науковій думці є велике різноманіття визначень, підходів і тлумачень. Наприклад, провідний вітчизняний дослідник М. Моїсеєнко розглядає міграційну політику як вплив держави на міграційні процеси шляхом їх прямого врегулювання [9].

С. Денисюк, у свою чергу, стверджує, що «міграційна політика – це комплекс розробок і заходів, які належать до сфери державного управління і включають процес прийняття рішень, врегульований правовими нормами, контрольований представницькою владою і спрямований на впорядкування міграційних процесів» [10].

Ю. Тихомиров аналізує механізм соціального управління та характеризує його «як спосіб організації та функціонування управління, що виражається у визначенні обґрунтованих цілей,

створенні та розвитку керуючої системи, покликаної здійснювати у ході управлінського процесу досягнення цілей. У широкому розумінні механізм управління являє собою процес погодженого впливу суб'єктів управління на явища навколишньої соціальної дійсності. Він є своєрідним зовнішнім і до того ж динамічним проявом управління, що без цього перебуває ніби у потенції». Так, на думку вищезазначеного автора, кожен механізм управління складається з окремих елементів: по-перше, це безпосередньо система управління, яка характеризується складним суб'єктом при взаємодії більш простих суб'єктів як сполучення демократії та управління, що виражається у характері та формах участі працюючих у функціях управління; по-друге, соціальні та особливі правові норми, за допомогою яких забезпечується безпосереднє застосування владного впливу у процесі державного управління; по-третє, способи визначення мети на основі пізнання керованих процесів; по-четверте, управлінський процес як цикл, де етапи досягнення цих цілей завершуються оцінкою ефективності управлінського впливу [11].

Цікавим і доцільним до розгляду є підхід Л. Юзькова, який під механізмами державного управління розуміє сам процес здійснення управління на практиці. На думку автора, ця організація є складною функціонуючою системою і включає у себе три найважливіших елементи: суб'єкти управління; об'єкти управління; взаємодія суб'єктів і об'єктів. Більше того, ці елементи безпосередньо впливають на статистику і динаміку механізму державного управління [12].

Розглядаючи вищенаведені підходи дослідників, міграційна політика являє собою систему загальноприйнятих на рівні державного регулювання ідей та концептуально об'єднаних засобів, за допомогою яких держава планує досягнення цілей у розвитку суспільства, дотримуючись певних принципів, а саме:

1) системності – виражається в урахуванні при проведенні міграційної політики взаємозв'язку всіх сфер суспільного життя;

2) комплексності – передбачає різні фактори соціальної реальності при проведенні міграційної політики, а також співвіднесення цілей і завдань міграційної політики з основними потребами та інтересами людей у цій сфері;

3) об'єктивності – означає орієнтацію міграційної політики базуючись на соціально-економічних тенденціях розвитку суспільства;

4) науковості – реалізація міграційної політики на основі методів наукового пізнання, що дозволяють здійснювати ефективну соціальну діагностику, прогнозування, планування та моделювання міграційних процесів;

5) перспективності – на основі наукових прогнозів передбачає проведення міграційної політики у випереджальному ключі;

6) ситуативності – орієнтація міграційної політики на вивчення та розробку технологій виключення конкретних суперечностей і соціальних проблем, спрямований на реальний розвиток міграційних процесів, що не порушують права громадян;

7) законності – наявність відпрацьованих і закріплених процедур проведення міграційних процесів, що не порушують права громадян;

8) своєчасності – вирішення міграційних проблем відповідно до базових суспільних потреб та інтересів на основі розвиненої системи соціально-правових технологій, спрямованих на постійний моніторинг міграційних процесів;

9) інноваційності – орієнтація міграційної політики на розкриття й розвиток позитивного потенціалу міграційних процесів відповідно до вимог зовнішнього середовища. Отже, зазначені вище принципи спрямовані на регулювання економічних процесів з орієнтиром на дотримання міграційного балансу [13, с. 404-406].

Основним документом, який визначав державну стратегію у міграційній сфері, ще до не давно була Концепція державної міграційної політики України, схвалена Указом Президента

України від 30 травня 2011 року № 622. Ця концепція визначала напрями, стратегічні завдання державної міграційної політики України, принципи і пріоритети діяльності державних органів влади у сфері міграції, напрями вдосконалення її законодавчого та інституціонального забезпечення, а також механізми реалізації. Однак ця Концепція являла собою скоріш набір показників, що розкривають поняття міграційної політики держави та перелік інструментів її реалізації, аніж вказує напрям і порядок дій української держави у сфері міграції за сучасних умов [14]. Вона мала б містити сформульовані стратегічні довгострокові цілі, тактичні короткотермінові завдання, вказати якими засобами, в які строки та за рахунок яких ресурсів означені цілі мали б бути досягнуті. Проте, у зазначеній Концепції відсутня загальна ідея, немає визначення специфіки міграційної ситуації в Україні і обумовлених нею викликів. Також залишаються незрозумілими цілі, які держава передбачає досягти засобами міграційної політики. Також немає у Концепції й зв'язку міграційної політики з іншими сферами діяльності держави, у тому числі з тими, які мають ключове значення, а саме, стратегією соціально-економічного та демографічного розвитку.

Тому, 12 липня 2017 року Уряд України прийняв Стратегію державної міграційної політики, яка тепер є рамковим документом для рішень та заходів на найближчі вісім років. Новий документ розроблено на заміну зазначеній вище Концепції державної міграційної політики України від 2011 року, яка конче потребувала оновлення через новітні глобальні та локальні виклики, серед яких безпрецедентною є вимушена міграція з Близького Сходу, наближення України до Європейського Союзу та запровадження безвізового режиму між Україною та більшістю держав-членів ЄС, а також масштабне внутрішнє переміщення у країні. Сподіваємося, що реалізація Стратегії допоможе запровадити таку державну міграційну політику, яка позитивно впливатиме на зміцнення української нації та безпеку держави, прискорюватиме соціально-економічний розвиток держави, сприятиме уповільненню темпів депопуляції, задоволенню потреб економіки у робочій силі, відповідатиме міжнародним стандартам і міжнародним зобов'язанням України [15; 16].

У розробці та реалізації державної міграційної політики беруть безпосередню участь Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Державна міграційна служба України, Міністерство закордонних справ України, Служба безпеки України, Прикордонна служба України, Міністерство внутрішніх справ України, Міністерство соціальної політики України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, органи місцевого самоврядування.

Головним завданням наведених органів державної влади є врахування інтересів усіх суб'єктів, поєднання всіх рівнів міграційної політики при збереженні балансу інтересів між ними. При цьому всі учасники міграційної політики розглядаються як її суб'єкти за різними ступенями активних елементів цієї діяльності. Тобто, серед суб'єктів міграційної політики можуть бути як органи державної влади та місцевого самоврядування, так і громадянські організації, установи, малі соціальні групи, окремі індивіди. Звідси виходить, що будь-яка людина або сім'я, що бере участь у міграційному процесі, планує свою міграційну поведінку з урахуванням вимог зовнішнього середовища, особистих потреб та наявних ресурсів, здійснює власну міграційну політику.

Спираючись на принципи міграційної політики, функціонують відповідні державні інституції. Тому для розуміння сутності їх діяльності необхідно охарактеризувати основні функції міграційної політики (табл. 1):

Розглядаючи функції міграційної політики, слід зазначити, що залежно від різних видів міграції та рівня внутрішніх та зовнішніх проблем вони мають властивість проявляти себе по-різному.

Основні функції міграційної політики

Функції міграційної політики	Характеристика функцій
1. Функція регулювання міграційних процесів	Міграційна політика впливає на міграційні процеси з метою їхнього упорядкування, через створення відповідних соціально-економічних умов, прийняття законів і підзаконних актів, з метою дотримання внутрішньополітичних інтересів України. У зовнішньополітичній сфері – за допомогою двосторонніх і багатосторонніх договорів врегулювання загальних проблем міграції у світі.
2. Функція раціоналізації суперечностей	Раціоналізація суперечностей, які виникають у процесі державотворення. Реалізується через пошук згоди у конфліктних ситуаціях, що виявляється у зменшенні соціальної напруженості серед різних категорій мігрантів при дотриманні державних інтересів України.
3. Інтегративна функція державної міграційної політики.	У внутрішньополітичному аспекті інтеграційна функція здійснюється через процес включення змушених мігрантів в українське суспільство, охоплюючи одержання ними громадянства України, а також допомога в облаштуванні на новому місці проживання, створення робочих місць іншої соціальної підтримки. У зовнішньополітичному аспекті – здійснюється через співробітництво з окремими державами, міжнародними урядовими і неурядовими організаціями, фондами з метою захисту прав мігрантів, а також запобіганню нелегальної міграції.
4. Функція мобілізації людських ресурсів державної міграційної політики	Дана функція є реалізацією соціальної динаміки та дозволяє використовувати міграційну політику шляхом залучення трудових ресурсів, результатом чого стає збалансованість трудового потенціалу країни, тобто зниження показників демографічної кризи.
5. Прискорювальна функція	Ця функція полягає у тому, що територіальні переміщення сприяють зміні соціально-психологічних характеристик людей, розширенню їхнього кругозору, обміну трудовими навичками і виробничим досвідом, нагромадженню знань про різні сфери життя, усебічному розвитку особистості, усвідомленню необхідності матеріальних, соціальних і духовних потреб.
6. Селективна функція	Сприяє рівномірному розподіленню участі різних соціально-демографічних груп у міграційних процесах, що зумовлює зміни в якісному складі населення держави на різних її територіях.
7. Економічна функція	Стимулює об'єднання матеріальних і особистісних факторів виробництва, регулює та врівноважує їх кількісну та якісну відповідність.

Джерело: укладено автором за даними джерела [13]

Аналіз чинного законодавства, основних принципів та функцій міграційної політики та практики їх застосування дозволяє дійти висновку про наявність системних проблем у міграційній сфері, зокрема через відсутність прогресу в їх вирішенні протягом тривалого часу.

Аналіз чинної національної законодавчої бази у сфері трудової міграції виявив низку недоліків, що потребують подолання, а саме:

- міграційне законодавство України має ліберальний характер у порівнянні з міграційною політикою країн Європейського Союзу та країн СНД. Наприклад, в Україні за певні правопорушення іноземці несуть адміністративну відповідальність на однакових засадах з громадянами України і не розглядаються як кримінальні злочинці, що відповідно позначається на нормах поведінки з мігрантами та їхнього утримання. У країнах СНД та Євросоюзу до мігрантів застосовуються інші правові дії, аніж до громадян країни. Ліберальними є також норми, що встановлюють відповідальність за незаконну спробу перетину державного кордону та незаконне перебування в Україні. Внаслідок цього наявна в Україні правова база не дозволяє належним чином забезпечувати боротьбу з нелегальною міграцією;

- практика застосування наявних законодавчих та інституційних механізмів є хаотичною. Зокрема, це стосується механізмів роботи з нелегальними мігрантами та особами, які претендують на отримання статусу біженця, починаючи з фільтраційних заходів, встановлення особи та обставин порушення законодавства України, утримання у місцях тимчасового тримання та їхнього повернення до країн походження. Є неузгодженість дій на міжвідомчому рівні, а цей механізм суперечить європейським загальноприйнятим підходам;

- відсутня концептуальна правова база з питань трудової міграційної політики та управління міграційними процесами. Програмні документи, що діють у сфері трудової міграції в Україні, мають декларативний характер, задовольняють формальні вимоги, проте не створюють чіткі механізми та інструментарії для реалізації міграційної політики у галузі трудових відносин. Відсутній соціально-економічний підхід до політики з трудової міграції та управління нею. Визначені напрямки діяльності та пріоритети держави стосуються передовсім нормативно-правової сфери і не торкаються соціально-економічних аспектів цього явища, які є визначальними факторами міграційних процесів;

- відсутність у законодавстві належних механізмів правового захисту трудових мігрантів, які працюють за кордоном України. Правовий захист громадян України у зарубіжних державах все ще розуміється у вузькому значенні, тобто як допомога на рівні дипломатичних установ України за кордоном та розповсюдження інформації;

- потребує удосконалення законодавство України про біженців відповідно до міжнародних стандартів та кращої європейської практики [17].

На підставі всього вищезазначеного, констатуємо, що державне регулювання міграційних процесів як зовнішніх, так і внутрішніх характеризується, з одного боку, посиленням ролі держави у регулюванні міграційних процесів; з іншого – підвищенням ролі місцевих органів влади в умовах децентралізації державного управління, зростанням їхніх функцій прогнозування та пошуку тривалих прагматичних рішень з метою гармонізації життєвих планів мігрантів та розвитку «регіонів для поселення». Крім того, потребує розвитку та впровадження дієвий механізм взаємодії між органами влади і громадськими організаціями у реалізації політики щодо зовнішньої та внутрішньої міграції.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Підсумовуючи зазначимо, що схвалена Стратегія розвитку державної міграційної політики була розроблена з метою вдосконалення національної законодавчої бази з міграційних питань. Тому на базі означеної Стратегії доцільно розробити нові законодавчі документи, що визначали б основні засади державної міграційної політики України, правові та організаційні засади державного регулювання зовнішньої трудової міграції та соціального захисту громадян України за кордоном і членів їхніх сімей, запроваджували б додаткові форми захисту в Україні осіб, які вимушено залишили свої території чи свою Батьківщину, а також посилювали б від-

повідальність за порушення законодавства з питань міграції. Для того, щоб систематизувати законодавчі норми міграційних процесів, на нашу думку, варто створити Міграційний кодекс, який стане головним юридичним документом з питань міграції.

Список використаних джерел:

1. Дем'янчук О. П. Державна політика та публічна політика: варіант перехідного періоду. Наукові записки. Том 18. Політичні науки. URL: http://elib.ukma.edu.ua/NZ/NZV18_2000_polityk/05_demyanchuk_op.pdf
2. Поняття державного управління в широкому розумінні: Навчальні матеріали онлайн. Державне управління. URL: http://pidruchniki.com/79625/pravo/derzhavne_upravlinnya
3. Малиновська О. А. Міграція та міграційна політика: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2010. 304 с.
4. Хомра А. У. Миграция населения: вопросы теории, методики исследования. К.: Наукова думка, 1979. 148 с.
5. Бублій М. П. Методологічні засади формування міграційної політики в Україні. URL: archive.nbuv.gov.ua/portal/SOC_Gum/apdu/2009_2/doc/2/03.pdf
6. Рыбаковский Л. Л. Миграция населения (вопросы теории). М., 2003. 240 с.
7. Горрансон Б. Составные элементы национальной миграционной политики. Миграция и миграционная политика: материалы семинара, Москва, 13 – 17 июля 2007 г. М.: MOM, 2007. С. 42-46.
8. Мармор Л. Миграция в контексте социально-экономической политики. Миграция и миграционная политика: материалы семинара, Москва, 13 – 17 июля 2007 г. М.: MOM, 2007. С. 37-41.
9. Моисеенко В. Актуальные проблемы миграционной политики в ССР. Проблемы демографической политики в социалистическом обществе: тез. докл. всесоюз. конф. М., 1982. С. 27.
10. Денисюк С. Напрямки розвитку міграційної політики в Україні. Форум права. 2008. № 3. С. 111-115. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2008_3_20
11. Тихомиров Ю. А. Механизм управления в развитии социалистическом обществе. М.: Наука, 1978. 236 с.
12. Юзьков Л. Государственное управление в политической системе развитого социализма. К.: Вища шк., 1983 57 с.
13. Міграційні процеси в сучасному світі: світовий, регіональний та національний виміри (Понятійний апарат, концептуальні підходи, теорія практика): енциклопедія / за ред. Ю. Римаренка. К.: Довіра, 2008. 912 с.
14. Про створення Концепції державної міграційної політики / Указ президента. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/622/2011>
15. Про схвалення Стратегії розвитку державної міграційної політики на період до 2025 року. / Розпорядження Кабінету Міністрів України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/482-2017-%D1%80>
16. Україна прийняла нову стратегію державної міграційної політики розроблену за підтримки MOM. URL: <http://iom.org.ua/ua/ukrayina-priynyala-novu-strategiyu-derzhavnoyi-migraciynoyi-polityky-rozroblenu-za-pidtrymky-mom>
17. Тіньові міграційні потоки та їх вплив на економічну безпеку країни (аспект трудової імміграції): Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua/Monitor/March/13.htm>